

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél " . . . 2 frt 50 kr.
Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számítottak.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Baja: Állami tanítóképzőszékben.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nány Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Az iparos ifjúsági egyletről.

Ezen társulatnak — mely a többek között az iparos ifjak művelődését is tűzte ki célul — alapszabályai még 1878. évi szept. 12-én erősítették meg a nmitsgu m. kir. beügyminiszterünnnál.

Említett alapszabályokban a kitűzött cél elérésére a következő eszközök vannak jelezve: „Könyvtár, folyóiratok, hírlapok, ismeretterjesztő felolvasások, időnkinti értekezések az iparos ifjúságot közvetlenül érdeklő tárgyak felett és az iparszakmába vágó dolgozatokra pályadíjak kifizése.”

Beismerjük, hogy ezen eszközök csakugyan cselelő vezetők, azonban nem láttuk még, hogy az egylet — csak némely is — betölteni igyekeznek nemcsak hivatását, nem láttuk még, hogy csak kísérletet is tenne megoldani nagy feladatát.

Mert hogy nagy feladat az iparos ifjakat a művelődés mezejére terelni, azt úgy hisszük, nem fogja senki sem kétségbe vonni, főleg, ha tekintetbe vesszük, hogy az ifjabb iparos nemzedék bizony még nagyon hátra van a művelődés tekintetében.

Ezt jól tudja mindenki, és ezen segíteni hivatva vannak az önképző-egyletek.

De a helybeli iparos ifjúsági betegsegélyező- és önképző-egylet két évi fennállása óta nem tartott két-három hangversenyen kívül egyetlen felolvasást, értekezést sem, noha ezek oly tényezők az iparos ifjúság életében, mint tán egy sem, mert egy részről a felolvasó ifjú gyakorolja magát némileg az írásban, másrésztől közérdekű felolvasás

által tagtársainak is nyújt nemcsak szellemi, de gyakran anyagi hasznot is.

Ami a könyvtárt illeti, arról szólni sem lehet, mert az nincs is. Az egylet eddigi jövedelmét csaknem teljesen a betegsegély-alapba fektette Ezt határozottan rossznak nem szándékunk, csupán csak figyelmeztetni kívánjuk az egylet ügyeit vezető urakat, hogy ne csak a testi bajok enyhítésére működjenek, hanem gondoljanak egy kissé a szellemi bajokra is, szóval fordítsanak egy kis figyelmet a könyvtárra is, mert ennek beszerzése elkerülhetlenül szükséges.

Azt nem kívánja senki, hogy egyszerre nagyobb pénzösszeget fordítsanak e célra, mert azt a társulat finanszíál helyzete sem igen engedi meg, azonban azt megkívánhatjuk mindenki, hogy legalább egy pár jelesebb művet, szaklapot és folyóiratot szerezzenek be.

Sőt a helyi és megyei lapokat sem szabadna az egyletnek figyelmen kívül hagyni), mert ezekben is többnyire ipar-szakmába vágó cikkek szoktak megjelenni, s mi megvayunk győződve a felől, hogy az illető t. laptulajdonosok némileg leengedték a ön adnak is lapjaikat az egyletnek.

Kedvetnek elég lenne ez is, míg később, ha a társulat jobban bírja magát, könyvtára is gyarapodnék.

Mint tudjuk az egyletnek van rendezettség; mily dűvös lenne, ha vasár- és ünnepek, sőt köznapokon este is ellátogatnának az egyletbe, elolvasnák a hírlapokat, és iparkérdések felett elbeszélgetve elmulatnának 9-10 óráig is. Így aztán folyton értesülve lenné-

*) Lapunkra a múlt hét folyamán előfizetett az egylet. Szerk.

nek a világeseményekről és lépést tartanának a rohamosan haladó civilizációval.

Az ily szerény könyvtár beszerzése nem is kerülne valami nagy összegbe, és az egylet ezután befolyó jövedelmének egy részét — miután a betegsegély-alap csaknem 200 frtból áll — bizvást fordíthatná a létesítendő könyvtár javára, és így csakhamar megfelelné ezen kötelességének is.

Igaz, hogy az egyletnek kevés tagja is van. Szégyen is az, hogy mintegy 2-300 iparossegéd közül alig 60 tagja az egyletnek. — E tény igen sötét színtelen tünnetni fel iparos ifjaink önművelődési vágyát. E tekintetben azonban nem korholhatjuk eléggé magukat az iparosokat is, kik nem serkentik segédeküket az egyletbe való belépésre.

Végezetül még az iparszakmába vágó dolgozatokra való pályadíjak kifizését illetőleg akarunk pár szót szólni.

Ezt az egylettel kívánni most még nem lehet; vannak azonban a tehetősebb polgárok között olyanok, kik az iparügy fejlődése és az iparos ifjak művelődése iránt melegen érdeklődnek, és ezek nagy szolgálatot tennének az ipar, és így a közügynek is, ha időnkint egy-két ezüst vagy arany pályadíjat tűznének ki az egyleti tagok által irandó hasznos értekezésekre.

Ha ez megtörténne, akkor a bajai iparos ifjúsági egylet taunságot tenne arról, miszerint nem feladatát nem csak elfogja, de annak megfelelni is igyekszik, és rövid idő alatt azon szívuonalon állana, a melyen korunkban már több hasonczélú áll.

Azért míg egyrésztől jóakaratu fel-

szólásunkat az egylet vezetőinek figyelmébe ajánljuk, másrésztől felhívjuk az iparos segédek és iparosokat, hogy az egyletbe beiratkozzanak, illetőleg segédeküket arra buzdítani ne feledjék meg.

Baja, 1880. szeptember hó 8-án.

Kalmár Rezső

Nyilvános számadás

a bácsbokoruglomegyei főkméhész-egylet bajai közgyűlése alkalmával felmerült költségekről:

Bevétel:

Dr. Ivanovics Pál ur adománya	35.—
179 belépti-jegyért.	35.80
Hunyady Antal ur felülfizetése	—70
Dr. Sztruhák I. ur	—70
Ft. Buday K. ur	—20
Dr. Bartsch Samu ur	1.40
Összesen	73.80

Kiadás:

Az egyleti tárgyaló Bajára szülitása Filipováról és vissza 3 kocs	36.—
Nány számlája a meghívókról	13.—
A meghívók szétküldése és nap-számok	4.80
A szigeti vendéglős feles kövelése	20.—
Összeg	73.80

Dr. Bartsch S. Lissák. Nágel S.

bearofoza az ég peremét s utánuk előttint a teli hold.

A kert egyszerű megelénkült; fényes aranyugarak játszottak a sötét lombok között, itt-ott megvilágítva a fák sötét kergét, — világos csikok vetődtek a földre, tarkálya a sötét árnyakat s a csikókon apró rovark futkosolt, parányi foltokat homályosítva el, a mint áthaladtak. Fényes mecserék, mint kicsi röpülő csillagok szálltak a légben, betévedve a lombok közé vagy ráülve a viólikák illatos kelyheire.

Egyedül bolyongtam a kert porondos utján álmodozva, gondolkozva; felve léptem, nehogy a kavics megreccsenjen lábaim alatt s elűze álmaimat a zörög. A langyos éji szellő meglegyintet homlokomat, enyhítve tüztét s ez érintés jól jött ellemnek, hisz eszembe juttatta azt a karszu termét, halvány arczu asszonyt, kinek vékony fehér ujjai oly sokszor futottak végig homlokomom. Mikor kórágynon feküde lázas álmat nyugtalanítottak. Szégyén asszony, mennyi sok fájdalmas, keserű napja volt miattam, mikor hosszú éjeken át leste gyermeke szívének dologását; sokszor a kimerültség, az álmatlanul töltött éjek miatt lehunyták könyves pillái, eltakarva ragyogó kék szemét, melyekből annyi jószág, szeretet sugárzott. . . Már kialudt a fény szép szeméből, elszólt a mosoly fiom metszésű ajkairól s ott nyugszik lenn, alatt a hol nem fáj semmi, nem kinos az élet, a szenvedés.

Nagy éji pillangó röpített el arczom előtt, szinte éreztem szárnyainak érintését

TÁRCSA.

A bánat dalaiból.

I.

Ne bánatson az tőged, ha boros homlokom S bánat ül arczomom, mikor gondolkodom, A homály clozlik, verőfény jön ujra, — Nyugodt lesz ismét szívem regő hurja.

Már ilyen az élet, örömet bú kergot. Csak a fájdalom az, mi hosszúra terjed. Az örömeke sebes, röpke szárnyú vannak, — Nebéz ólomlába, csak a fájó kínak.

A mit óhajt kívünek, azt elérni nehéz, Esengve lába zárdók össze kéz; — A ki meghalgtatná — igen távol esik És az emberekenk önzék a szívétik.

Boldogságunk fényszárnyakozza bánat, Elszólik a remény birtelen mint támad. A családó szíven lassan hógged a seb, Hisz a felelősnél semmi nincs nehezebb.

Remény, agógdás közt a napok eltelnek S rika perze édes az árra kebelnek. — Fájó szívemnek az, mikor elgondolom, Ne csodálk azon, ha boros homlokom.

II.

Egy déssél volt eltele Minden perze, ha nem láttalak, Lelekem sötét, bánatos volt, Szívem sagdott . . . egy vialtak; De ha jött-í háim elszólt, Mint a köllőp szert: oszott

S merengve arczod bájain, Felvede lett a hó, a kín.

Es ma, miként a bűntudat, Ugy égti szívem a vád, Szemrehányás a mult nekem És fáj, kinos, gondolva rád . . . Minden emlék egy kísértet, Lépté nyomán bánat ébred; S esendes békém elzavarva Megrabolják álmaimat, Szenderogok, elpiheni Nem tudok az árnyak miatt.

Akkor lesz e kínak vége, Nerevedt csak egy feledem, Mikor a hant göröngyem Összehullnak majd feletem . . .

III.

Fájó szívvel arczképedre nézek, meroven S emlékeimben éléd a bús régi szemem . . . Sorra tűnek hába képek szemem előtt, Elmáldozok a ábrándozó mulatok velök.

Hő szerelmet érzek ismét, egy mint valaha S olyan boldog szívem ujra, mint egykor vala; Dabájos dal zeng fülembé hő szerelmemről . . . Kiesillog az ődnék fénye boros szememből.

Aztán ismét eszembe jut: hisz nem a jelen, Hanem régi bus szerelmem az játszik velem, Hal-ány lesz a kipirult arc, könyes a szemem, Konny között nezek roád régi kedvesem . . .

Gerecsely Lőránd.

Falusi levél.

— Éjszéta a kertben. —

Enyhe szellő sutogott a falombok között, megrezdítve az egymásra hajló leveleket; kábító virágillat szállongott a szellő röpke szárnyain, mely elandaltja a lelket, mint a mákony s ábrándozásra, légvárak szövérsére készlet. Néha erősebb légáramlat érinté a fákat s a lombok összeverődtek, mintha láthatlan kéz tépné, rázná leveleiket; majd ismét csend lett, egyedül a zümmögve röpke éji pillangók s a zsongó rovarok szája hallatszott.

A jegenyek lombjai is reszkettek, remegtek, mint az ember, ha rossz álmai vannak, csak a törzseiken kuszó borostyánok állottak mereven, talán azt akarták mutatni, hogy rájuk nézve már nincs fájdalom, hisz örömiük, viráguk sincsen. Átölelték a sudár fák derékát, hozzá simultak, érezve, hogy gyengéik, támaszra van szükségük s a jegenyek nem rázták le az ölelő karokat, talán jól esett nekik, hogy van aki szereti, deldelgeti mindeniket.

A jazmin bokor ölelőb lassu, alig hallható dal hangjai törtek elő, a zenér éji dambája volt; esendes, méla hangjai közé csak néha vegyült egy erősebb, mint fájdalmas felkiáltás.

Az ég tele volt fényes tüzrészekkel, milió csillagokkal, mégis homály borongott szerte, néhány felhő takarta el a hold arany arczat: majd világosodni kezdektek a felhők szélei, fényes sugarak röpöttek ki alóluk,

Különfelek.

— A közleg. bizottság holnap rendes ülést tart; a főispán aligha lesz jelen.

— Hymen. Hackl Ernestine kisveszony jegyet váltott Terlaba Emil Stejerlák tanító ural. Tartós és állandó boldogság!

— Öngyilkossági kísérlet. Rövid ideig szünetelt nálunk az öngyilkossági kór, de im most újból beütött s első áldozatát Csandány Antal városi rendőrbitört akarta elragadni, ki is szerdán déli 1 órakor oldalához intézett lőrésrel akart megmenekülni a földi bajoktól, de a lőrés nem ejtett veszélyes sebet s így megmaradt életben.

— Halálözös. Spitzer Benő kőművesben álló polgárfőnök 11 éves fiacskája, Oszkár, j. hó 6-án, délutáni 3 órakor, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Áldás és béke doraira!

— Valami népszámlálás-féltette kezdetét városunkban, melyet a városi tisztesek teljesítették, azért legkevesebb kell arra gondolnunk, hogy a lakosság való száma meg lesz állapítva, mert számlálnak helyen — az adótló való félelem miatt — eltagadnak a családtagokból egy-kettőt.

— Még egy öngyilkossági kísérlet. Mór György, helyi lakos a napokban Alapra rándulván át, ott magát a tetemében agyon lövi magát. Éme szomorú lépésre zúdult vagyoni viszonyai rittek. A dunajvidéki kórházban betegesen fekszik.

— A Steininger Lajos által készítettökre hirdetett tájézték a Pandur-szertört, kellemetlen idő miatt félőre, azaz szeptember 13-ára halasztott el.

— Rövid hírek. A jövő évi államköltségvetésben a deficit, hir szerint harmincz millió forintra van előírkozva.

— Tizenkét röpirat* cím alatt Istóczy Győző szidőellenes havi folyóiratot indít. — Egy pozsonyi nevű íródjában a napokban árverelték el a csübejtett első jég-kár biztosító-társaság igazgatói által elfogadott váltókat; egy 50.000 forintost 40 frot és 10.000 forintost pedig 80 krajczárt nétek. — Ermellék vidéke szőleiben nemrég illóxerákat találtak; az ottani nép e hirre roppant nem van riadvé.

— Szolyván az egyház adása volt egy zsidónak, ki aztán a templomra kért árverést s a munkácsi járásbírószág

e kérelmet jogosnak tartá s a foglalást el is rendél. Ily eset még aligha fordult elő a törvény kezeiben, de aligha intézkedik is a törvény arról, hogy templo, mokra terhek bekebelezhetők volnának! — Bécs-Ujhely mellett Nákó gróparkjában népnép nap óta száz esztendő alól virit teljes pompájában. — Szt. Péter kéziratát, melyet Jeruzsalem mellett egy barlangban találtak, a londoni biblia-egyesület 50.000 frankot ajánlott. — Franciaországban a párbaj roppant mérven terjed; egyedül Párisban 140 eset fordult elő ez évben. — Brüsszelben Bidel híres állatszeliadó azzal mulattatja a publicumot, hogy az oroszlanok kretreczében egy énekes vizit, ki ott hazafias dalokat énekel a „vallon királyai“ ordító kísérete mellett. Valóban kellemes mulatság lehet!

— Az „Jegyr.“ Gastein és Salzburg között az előbbi fürdőbe utazókat megállították a menydörgő vízarádások, és kénytelenek voltak az utbaeső Straubinger-féle vendéglőbe térni. A bércokosikon előré siető utasok elkopkodták a szobák járáit, mikor egy omibusz csamogott az udvarba, melyből egy szürkeruhás öreg és egy ifjú ember szállottak ki és szobát kértek. Volt pedig még jócskán, de hát omibusz és jó szó! Kaptak nagynehezen két padlásszobát. Akkor egy berlini vendég találkozik velük és nagyot köszön. „Hát ismeri őt azt az öreg urat?“ kérdi a vendéglőt. — Hhogye, volt a vászár, hisz az Molke tábornok. — Tableaux!

— A lenyelt emberorr. Egy odesszai békebíró elő nemrég különös pörös ügykerült. Egy Chosinszki nevű katona követelte vissza az orrát Ledbedev polgár-embertől, ki azt dulakodó verekedés közben leharapta és — lenyelte. Az orvos szerint, a sérülés nem volt veszélyes, de az ember örökre el van csüfvé. A békebíró eleinte ki akarta békíteni a pörös feleket, de a károsult nem tágitott: „Megbocsátom volna Ledbedevnek az orrom, mert itéljen maga, bíró uram: mi lett az orromból.“ Mivel Ledbedev semmi módon nem tudta visszazadni az orrot, végre kiegészzt abban, hogy Ledbedev fizet neki százszor rubelt tizenkét részletben. A bíró megerősítette a kiegyezést s a két fél teljesen kibékülve, karon fogva távozott.

— Az oleander rózsáját gyakran szokták a virágkedvelők ajkák közé fogni, nem

törődve a rózsanyél által okozott keserű ízrel. Ez az íz pedig mérgező, s a ki süröbben fogja szájjába az oleander virágát, könnyen megmérgezhetheti magát, s ezért az oleandert nem tanácsos zárt szobában tartani. Már Plinius óskori római író mérgesnek állította az oleander növényt és az ujjában tett kutatások állításának helyességét igazolják. Olaszország déli részében az oleander növénynek megreszelt kergét a patkányok és egyéb férgek kiirtására és megmégerezésére alkalmazták; és nemcsak Olasz., hanem Spanyolországban is azon helyekről, a melyekben az oleander növény terem, azt tartják hogy a posványláz féskői, miert is a lakosok az ily helyeken való buzamosabb tartózkodástól óvakodnak Észak-Amerikában, az ott az oleander-növény a folyamok partjainak oly rendkívül bajt köleszőn, a lakházak közelében azt meg sem tűrik.

— Házaság gőzerülő gözgepen. Egy szegedi jómódú földbirtokos nejével és 17 éves leánykájával Budapestre rándult a Sz.-István napj ünnepekre, honnan csak mult kedden tértek vissza Szegedre. Budapesten a vonat egy második osztályú vagonjába szálltak, csinos külsejű fiatal ember találta alban, ki műveltségét mindjárt azzal árulta el, hogy a család podgyászának elhelyezése körül, ismeretlen léte, a legnagyobb előzenyességgel segédkezett. Ezen körülmény aztán csakhamar szívélyes bemutatás és ismerkedésre adott alkalmat: a fiatal ember egy temesvári tanár volt, ki hasonló czélból járt fent a fővárosban. A vonat még Ceglédig sem ért s a tanár és a leánya máris jóslatszerűleg nagyon sürűn és hosszan néztek egymás szemébe, mire pedig Kistelek körül jártak, a papa és a mama nagy nógatásaira — ígeretét bírták a tudós professornak, hogy kedvükért, (talán a szép Vilmánicsa kedvéért is) kiszáll Szegeden s egy-két napra vendégök lesz. A tanár Temesvárra látó anyja nem tudta már elgondolni, hogy hová maradt kedves fia, mikor hétéfn azt írta neki, hogy keddre otthon lesz. Pénteken azonban mégis kapott hirt fáról — Szegedről, még pedig sürgőset, mert arra kéri a mamát, siessen minél előbb fához eljegyzésére.

— A két Széchenyi. A „Pesti Napló“ hiteles forrásból a következő érdekes reminiscenciát közli. Széchenyi Ferenc gróf a nemzeti muzeum alapítója 1800-tán, még akkor gyermek fiával, István-nal, meg akkor gyermek fiával, István-nal, ki tudjuk, 1792-ben született s titkárával Ignáddal, utóbb Somogy megye

alispánjával somogyi birtokát bejárván, Darány faluban őjjele megállapodott. A falu vénei előttek tiszteletlen grófkülfőz, örömlüknek kijelözték adni, hogy szerény körűben üdvözölhetik az ő méltóság földesurokat, kegyes atyukat s kéri, hogy részletesen őket továbbra is tapasztalt atyai kegyeiben. Az atyagróf fához fordulva, így szólt: Lásd fiám, ezek a becsületes emberek a mi jobbjaink; mi pedig ezek földesurai vagyunk. De hogy urak lehosszún, az uraságra, a kényelemre való eszközöket, sőt a kegyeret is ezek a becsületes emberek szolgáltatták mienkünk. Mi tehát ezek a becsületes embereknek, mint jótévedőinknek, hálaival tartozunk. E hálaúnk elismerésére, fiám csókolj kezedet ezen becsületes embereknek! A meglepett öreg parasztok vonogatták kezeiket: inkább mi eszokoljunk a méltóságos urfi kezeit! De az atyagróf: Parancsolom, engedjétek, hogy megcsókolja kezeiket! És a naggyá leendett — ekkor gyermek Széchenyi István kezet csókoló hálaúbal az ő jobbjainkainak, jótévedőnek. — Az atyagróf e kécsók után, titkárához, Ignáddalhoz fordulva megjegyzé: Ez a fiu kevely; szoktatnom kell, hogy szerényebb legyen!

— A „Képes Csaldái Lapok“ 49-dik száma igen változatos tartalommal jelent meg. Ára 30 kr.

A közönség köréből.*

A rendőrkapitány úr figyelmébe.

Városunk polgárainak éji nyugalma a folytonos éjjei lármá és dalolás által a lehető legjobban megtámadva van, emélfogva felkérjük a rendőrkapitány urat, hogy a fennhatósága által levő éji rákot szigoruan utassisa ezen éji rákot elzatanok meg fékezésére.

Baján, 1880. szept. hó 10-én.

Többen.

* Erovat alatt a közönségek összefogó közlemények díjtalanul, beküldő felelősege mellett közölhetnek. Szék.

Csarnok.

Az ügyvedőhajtár.

Semmi címre, semmi nagya nincsen és mégis „úr“nak hiszi magát: feszit, henecc, költ — egy kicsit — visit-kártyát csináltat, udvarol, szóval mindazt teszi, mit az „urak“ szoktak tenni, holott ő csak igen „kicsinyke ur“.

Phantáziája messze ragadja őt a boldogabb életbe, hol tele az erszény, durrognak a pezsgők, s enyelveghetni a „cassir mőkkel“ — kivivhatni ezeknek hirtelen gyulo szerelmét, — eliragadja őt a fővárosba, hol az első Hotelék márvány termeiben fogyas a ja hegy- és árpa felét, el a kártya asztalok mellé, hol suhog a „bankó“, cseng a „buszas“ és telik a zseb, s ekkor ő kimondatahán boldog, nem cserőlné meg a princípálisal sem; de midőn látja — vagyis mikor lecsik képzeltelőrt a való fátyla — hogy mindezek töle messze estek, — mint „Makótól Jeruzsálem“ szomoruan fogja kezébe a tollat és ír keserves sóhajok kíséretében.

Sorsával soha nincs megelégedve, — de nem is lehet, mert az a rongyos havi „gag“ az ő képzeltelenek még csak minimálumát sem elégítetheti ki, már pedig az, ami az ő képzeltelen alól esik, nem más, mint a boldogtalanság.

Az írda fölöttébb lejárója sápadtá teszi arczát, s az örökös „kaparászás“ megörnyesíti hátát, de mégis tölti zsebeknek egyik sarkát „apró pénznel“, a melylyel bizvást elindul egy-egy másik vendéglőnek csufoit „lebu“-ba és iszik a kínos fardalmak után.

Ez az ügyvedőhajtár.

De hogy ne csak ez oldalát ismerd meg kedves olvasóm e „szegény népek“, majd bevezetlek kissé az „írodába“ is, hol ő mőkődik; hol körülöleg őt az „acta-halmaz“, hol „másojja“ a periratokat és köze köze nagyokat sóhajt, mert innék „jót“, ha volna miért.

... Mint a katonának, mikor megfújnak az „ébredő“ 4 órakor a „jajzat“, neki ép úgy, midőn 8-at hang a tempom

Sóhajai imát képeztek a szellőhöz: törje le kicsit ágát, mely már csak száraz leveleket, — szépségének fonyadót jeleit tartja; oltsa ki fájdalmas életét, mely már csak keserű kínokat terem szívének, emlékeztetve a multra, mely fényes volt, élvezettel telve.

Soká merengtem a haldokló virág mellett, hisz anyni sok szép élt hasonlóan végzűdik; hűdönak a leányunk szerte, tömjenezve hűsüségének, szövírvégeket hirtve utjára s elnézve még apró hibáit is.

Epedve lesik tekintetét, büszkén minden mosolyára s egy kézsorvitásért, egy mosolygó pillantásért odaják lelkük jobb felét, egy csökért jóvó ótlak üdvét; aztán mikor fonyynadi kezdenek az ephez, rózsabimbóhoz hasonlított ajkák, kialzsjk szemekből a lohogó láng, csak egy alvó felen lelv szikrák hagyva maga után, akkor eltűnik a hűdőlők serege, virulóbb táj felé záródokolva, hol még édes a csók, tizeds a tekintet s a mámoros perczeket elfeledik, legfeljebb egy szánó mosoly röppen el ajkunkon a hervadó szépség láttára.

Hűaba, ilyen az élet, ilyenek az emberek!

Elgondolkodva a mulandóságról, hallgattam azt a titokzatos zugást, azt a perczegéshez hasonló morajt, mely az alvó természet sajátságos hangja, mintha a virágok növése hallatszának, vagy ismeretlen hangokon beszélnének egymásnak örömteli és bánatos emlékeikről.

a mint zümmögve tovább haladt, szétútvé a múltnak körömeten zsongó képeit, melyek annyiban bánatos emléket kelteket fél bennem ismét.

Bolyongtam tovább, szíva a mámorító levegőt s nézve a szunnyadó virágokat, a mint hajtogatták apró levelekéiket, hasonlóan az alvó emberekhez, a kik csendesben bóbiskálnak. Némán, mozulatlanul pihentek a virágok, csak egy rózsát ő száradó levelei szogtak s a snyevő ágon himbálódzó utolsó róza szirmai mozogtak, mintha beszélélnék érthetetlen szavakat.

Fájdalmasan zizegtek a halványuló szirmok, talán multjokat siratva. A mint elnémultam a holdsugaraktól megvilágított rózsát, mely még tegnap büszkén fennhordozta fejét, illata által megszédítve a pillangók köréte zsongó seregét: ny ztetszett, hogy elfojtott sóhajok röpöknek körültem, féjaldalmas, panaszelt hangokkál törve fel a haldokló róza kebléből; mind jobban figyeltem s a zizegő levelek beszéde mindérget érthetőbb lett.

Beszélték fényes multról, midőn ilyrűen néztek rá a törvény virágok, sánda szemmel nézve, mint epednek egy csökjáért a méhek és a hűtelen lepkesereg; — szerelemittasan szállva tova, ha egy perczig kebelén pihentek; egy elment, jött a másik, mindenik szerelem után vágyva s csököt kérve, csököt lopva, ott nyüzsgőket szüntelen körölte.

Boldog volt ki ajkának mézét szivhatta. — Ma már senki se keresi fel, szirmai hervadlan csücsöknök alá, termete megtört s a búzské fő hujjak a sir felé.

órja az irodában kell lennie, hol legelső teendője a „tárgyalásra” szükségeseget előkészíteni, miközben hozzá a „princzipális” és „traktálja” őt különféle, szebbnél-szebb czimkékkel, s ő azt írja, mert „muszáj”, s ha nem, úgy rogtán markába nyoma a „lauffpass”-t, e ezzel elmetelt a hova tetszik.

Ezután a „cliens”-eket szóval kell tartania addig, míg a főnök elvált teendőit, mely pedig nem áll másból, mint hogy átnezi az aznapi tárgyaláshoz szükségeset actákat és pipját megtölti, mit meggyújtani a „hojtár”-nak „kutya kötelessége”.

Ila ez mind meg van, akkor kezdődik a munka, vagyis a szabad élet, mert a főnök a kihaltgatosok után távozik, ő pedig — a bojtár — neki főhózkodik a munkának, előzőleg azonban meglopja főnöke dohánját, melyből cigarettát „csavar” s eregeti bodor jústját a levegőbe, mint akár maga az ügyvéd, s a ugyancsak mint maga az ügyvéd, beszél a cienesekkel s jól tartja biztatásokkal és „tele dudálja” fejét a pererőli legrozásabb reményekkel, melyért viszont a „hugris cliens” egy pár „szirkét” nyom pénzvágyó tenyerébe.

Ila senki sincs már irodában, hozzá fog a munkához és ír szakadatlanul, közbe-közbe helyesli a főnök érdeket és kikacajja az ellenfél „haszontalan és őrös állításait”. — Nem mulaszt el elmékedni imádoitja vagyonai állása felett is, mert van ám ez neki — de kell is, mert ha még ez sem volna, akkor a szegény ügyvédbojtár „cifra nyomorúságos” élete még nyomoribb lenne.

Szerelmes levelet is ír, tucatszámra — mert papiros van elég — de nem küld el egyet sem, hanem önmaga gyönyörködik benne.

Ezután ismét ír, ha csak meg nem bizatik egy „bagatell” permek” eltárgyalásával, s ezzel is csak akkor, midőn kilátásba van helyezve, hogy az 1877: XXII. t. cz. 45. §-a lép érvénybe, vagyis a fél nem jelenik meg s a bíró felveszi a „makacságot”, neki pedig nincs más teendője, mint a jegyzőkönyvet aláírni. Ekkor boldogsága elérhetlen pontra emelkedik.

Délután már nem lehet pászánia, mert folyton „nyakán ül” a lefizetés és nógatót őt az írásra. Ekkor aztán izzad is annyit, akár egy fiakkores ló, de vigasztalja őt annak tudata, hogy 5 óra után mindezek kárpótlása lesznek, majd ha az imádoitnál enyegleni és ozsonóli fog.

Csakugyan úgy van minden. Roményei ez egyszer nem osztottak szét, mint a kőd, mert az imádoit, hol a „keresét” már beadta — önmagát kérően elmarasztalni — szivesen fogadja, meg törődve a mama „ellenírat”-ával melyben felhozzatik a cím és rangunkültség, mit pedig a bojtár „válaszírát”-ában megígér azzal, hogy „jegyzői vizsgát” tesz, melyre a „vizionválasz”-ot az imádoit adja szintén a jegyzői diplomához feltételezetten azon ígéret mellett, hogy mi-helyt „végíratát” benyújtja, a kedvező „ítélet” nyomban meghozatik.

Ennek benyújtására „halasztás” kérik, mit nagyon természetesen meg is adnak. Az ügyvédbojtár most minden igyekezetét összpontosítja abban, hogy a jegyzői szigorlatot leteszi, ámde a vizsgáló-bizottság keményviszón lévén, „megbuktatva” őt, s a lejárt halasztási idő után sem adhatván meg a „végíratát” a „diploma” kíséretében, — meghozták az „ítélet”-et, de „elutasították”, „indokolván” az elutasítást azzal, hogy az „ügyvédbojtár”-nak nem való „asszony”, elég annak önmagát is fenntartani.

Igy a szegény bojtár minden reménye szétfoszott s elhatározta: lemondani a világról, s ügyvédbojtárnak maradni örökre s végül bánatot borbá temetni.

Ez az ügyvédbojtár, kinek élete a „cifra nyomorúságtól” csak a hónap elején — míg a gage tart — különbözik, mert ekkor mármorképeket lát egész addig, míg nem egyszer majd elzengik felette:

„Requiem aeternam dona ei Domine,
Et lux perpetua luceat ei!”

És ekkor hihetőleg elér azt oda fon, amit ideleln nem bírt elérni: a boldogságot.

Zalay Sándor.

Az „új doctor.”

Hogy sokáig ne tartsam az olvasó kíváncsiságát (?) függöben, mindjárt előrebocsátom hogy a czimzett én vagyok. Ennek készült el jó falusi környezetben, és mi tagadás, én büszke vagyok ez elnevezésre. Az ember mindig szeret oly czimet hallani mely őt nem illeti. A „tekintetes urat” nem nyelhetjük meg magunknak jobban, mint hogy ha „nagyságosnak” czimezzük. Ezt a gyengét még a katonaságnál is tapasztaltam, ahol pedig a rang a galléria van kicsillagozva Katonai ügyemmel lévén elfoglalva egy őrnaggyal volt dolgom. Minthogy véletlenül erősebben találtam betenni az ajtót kegyetlenül rám főtmed az őreg úr. Én hísi ijedelmemben hamarosan ezredes úrnak czimeztem, mire mindjárt megbékült.

Fenemített czimemhez helyi orvosunk által juttottam, ki ha t. patienséhez látogattam el vele néha az „új doctor”-nak mutatott be. Pedig ráj volt neki ezt tenni, mert ha tudományon nincs is még, azért a concurrentium csak általmára lehetett neki, mert megvan az a jó tulajdonságom, hogy olesó vagyok, és ez jobban vonz nálunk mint a képzettség.

En példál teljesen megelégettem egy fűrt szőlővel vagy két ősi barackkal honorariumképen, melyet még a helyszínen emésztettem meg; — persze az már aztán furcsa volt mikor 2 jérece tojjással vagy egy köcsög aludt tejfel kináltam meg. Egy pár comicus epizódot akarok „praxisomból” felmenteni.

Első debutam még első éves koromból datálódik. Szomszédunk volt az áldozat, szegény már 15 év óta veri tuberculosissal mellet a szökeket a eszma talpába — és hivatásához híven politizál.

Medve czukrot ajánlottam neki kezdetben, mely azonban érthetetlen módon nem segített. Még közvetlen halála előtt őt, de nagyon nyomorúságosan. Egy delutánon — miután már vagy 6 hétig az ágyat volt kénytelen őrizni, és az orvos már minden reményt feladott — kissé jobban érezte magát, és felkelti őhajót, hogy a nap erősen lövellő sugarainál melegejűdik. Csak az én engedelmemmel merete tenni, mit elnyervén feltápaszkodott, de szegény már első lépési kísérleténél eszméletlenül rogyott össze, és még az nap kiszvedett.

Tudom, hogy csak indirekt részem van ez eszténel, de azért mégis önérczet tőlé el kebletem, hogy orvosi ténykedésemet oly korán kezdhettem meg. Társaim kiket a dologról értesítettem nem is tagadták, hogy irigykednek mi-atta reám.

Egy ismerős családhoz voltam járatos, hol már évek óta a férjnek egy nőrokona: egy félszolod tartózkodott. Dacára, hogy mint leány a 40-ik élet rég meghaladta, azért mégsem volt szám-ban, hogy egész világgal a legnagyobb bé-kességgel férst meg — csak családijól nékem.

Ez elég kiméltelen volt nevetni ha kisasszonyuk korholta, amire ez aztán mindig sirva fakadt. Ez pedig baj volt, mert szeme beteg levén a legnagyobb kiméltelt szükségét. A családív megkért, hogy tegyek valamit ellene. Elkézdtem tehát neki a legborzább színekben kifesteni, hogy miként fog megvakulni. Ila még tovább is sirással kinozza szem-eit.

Erre nagyon megjédt, alighanem tudta, hogy aki vak az nem lát. De mennyire ment meglepetésemem, midőn egy napon ismét oda jöven láttam mint sétál magában, k a c z a g a fel alá. „Mért nevet?” kérdém. „Hogy szemem előbb gyögyüljön?” — volt válasza. Józan logica, ha a sirás árt, a nevetés — mint annak ellenkezője — csak használhat.

„Doctor úr, nagyon keserű a china, nem tudom venni.”

„Azon lehet segíteni, majd kap osztást, és ha azzal veszi, nem érzi majd keserűt ízét.”

Adtam is neki, egy paraszt feleségének, csodálkoztam tehát, midőn ismét hozzá jöve, még mindig panaszkodott keserűség felett.

„Keserű biz ez még mindig, pedig kétféleképpen próbáltam úgy, hogy előbb vettem az osztást aztán a chinát, meg fordítva.”

Elhez nem kell commentár.

„Nem segít ezen semmi doctor úr” volt az anya, egy őreg paraszt asszony panaszló szava.

„Hát honnét tudja ezt már előre. Szomott lenne, ha egy elrontott gyomrom nem lehetne segítni, majd lesz valami.”

„De hiszen próbáltam én már, hisz volt még a cseppekből, melyeket az uram vet, azt megitta már mind.”

Szenvedett vala pedig az apa oly bajban, mely ellen „tinctura rhei”-t adnak az orvosok, a leány meg épen az ellenkezőjében és megittatta a szerenés-telennel az egész tartalmat; — aztán nem foghatta fel, hogy nem segített a leánya baján.

Forró nyári napon volt és nagy sziveséggel tettem orvosunkkal, hogy egy a város végén lakó beteg gyermekhez kísértem el. Az eset meglehetősen complicált volt és jó félóráig időztünk ott, míg diagnostizálni tudta a betegséget. Ez mindenesetre még néhány látogatást szükségelt volna, hanem a mi lakosságunk nagyon idegenkedik az orvos személyiségétől, és rendesen csak egyszerű engedni megfordulni házának küszöbén — leggyakrabban olykép hogy mint haldozósi tanu lehessen jelen. És így most az első és utolsó látogatás lévén ez „kifizették.”

„Mivel tartozom?”

„50 kr. egy látogatás.” (Szegény falusi doctorok!)

„Oh egy kis gyerekért. Annyit egy ember”-ért adnak. Elég lesz ezért a kis poronytér 20 kr is.”

Sokkal nevesesebb volt, semhogy boszankodni lehetett volna felette, azért elfogadtam, az ép mellette álló kis inasnak adta, vegyon rajta almát. Az asszony ennek nagyon örvendhetett, mert az ő inasa volt és szentül elvette tőle a pénzt. Eszembe jutott egy hasonló eset — persze nem ilyen miniatureben, mely Billroth tanárral esett meg.

Egy családhoz volt híva, hol egy kisebb mérvű operatiót vitt végre. A családía bizonyosan nagyielknek képzelte magát midőn 40 frtot adott át a tanárnak, és saját fogatán küldte haza. — Mennyire ment tehát bámúlás, midőn a kocsis visszatért, előmutatta az egész összeget, melyet ama úr neki borralaló-képen adott. Nem késett jó emberünk még 60-at hozzátéve, a tanár úr igényeit kielégíteni.

Az orvosi élet legkellemetlenebb oldalai közé tartozik kétségtelenül az éji háborítottás. Midőn az egész napon át sürgőre, éjjel akar fáradt testének kis nyugalmat engedni és ilyenkor felkocogják melegt márni és jó álmai közül: az nagyon kellemetlen. No de a lelkiismeretes orvos sohasem fog szabadkozni, hanem örömmel jár el szép hivatásában. A többek közt ami orvosunkat is felzavarták egy alkalommal éppen az éjjeli órában. Egyike volt azon zivatár éjneknek, melyek nyáron nem ritkák, a villám vakítólag cikázott, Belzeub csárdást táncolt az égen, és épen úton érte szegényt a zápor. De azért türelmesen járt el, talán életkérdés forgó fenn és a palánkokon kapaszkodva végre elért a beteghez. Súlyos beteg volt, megirta tehát a rendelést, hogy rogtán hozhassák el a patikából. De biz ők nem mennek ilyen kutya időben, mikor becsületesen ember nem jár az utcán, — még ebet sem szeretnek kihajtani stb.

— Ís nem mentek a patikába. Ez már megszűnik neveltséges lenni, ez már bosszantó.

Hasonló ez azon esethez, mely egy gyógyszerártában fordul elő. Az éji cseugyével felzavarták csendes nyugalmából a paticust Saint Germain théat kellett hogy adjon egy falusi embernek. Mérés közben nagy quietással előadja emberünk a gyógyszereszedést, hogy ő itt átutazóban van, reggel ismét visszatér, amikor majd bejön a medicináriét. Hogy erre mit felelt a gyógyszerész, arról nem szól a chronika.

Blitz Sándor.

Lapunk 43-ik számában közlött talányok megfejtései.

A lóugráskor szerint megfajteendő „Szó-rejtvény”-e:

„Erdő szélén pusztá csárda.
Héj! mért sietsz oda sárka!
Fordulj vissza szép paripam
Nincs már benne kedves babám.
Csárda, csárda, gonosz csárda
Sülyedj fenéig a sárba!
Befogadtad a rozg legényt
Megölte kincsemet szegényt.”

Helyesen megfejtették: Bolter György ur (Csaba), Dreisziger Ferencz ur (Baja), Petrovics Lujza k. a. (Debreczen), Reich Emil ur (Baja).

A háromszögű „Bctürejtvény”-e:

NAPOLEON
ANDRÁSY
PARIKA
OSZKÁR
LION
EDE
N
N

Megfejtették: Blitz Miksa ur (Bezdán), Leopold Magdolna uró (Baja), Dreisziger Ferencz ur (Baja), Rausch F. ur (Debreczen), Reich Emil ur (Baja), Lengyel Antónia urhölgy (Pápa), Stern Bern ur (Baja), Kohn I. ur (Baja), Málnai ur (Duna-Földvár).

Szótag-talány.

MÁLNAI-ÓL.

Ezen 18 szótagból állítassák össze 7 szó, melyek első és végbetűi felülről lefelé olvasva fővárosunk egyik legzebb és legnevezetesebb épületét adják:

1. Mar, goncz, zi, ja, nyá, bu, iz, tu, ei, e, jas, lon, gész, zu, ze, ti, ach, sen.
2. Ezt mindenki szivesen látja.
3. Ebből semmi sem hiányzik.
4. Egy meggyilkolt bihornok.
5. Város Szász-Weimar nagyhercegségben.
6. A ciprus-félékhez tartozó növény.
7. Gyakori zöld kis rovar.

Megfejtési határidő szept. 25.

Üzleti tudósítás.

Baján, 1880. szeptember 11-én

Buza	10.10
Zab	5.10
Bab	9.—
Árpa	5.60
Rozs	8.50
Köles	5.50
Kukorica	6.80

Az árak 100 kilogr. után.

Az első cs. kir.

DUNA GŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

Pósta- és személyszállító hajóink

MENETRENDE.

Pósthajómenetek:
Bajáról Budapestre: szombat kivételével naponta, mint reggeli 4 és fél órakor.
Bajáról Orsovára: hétfőn este öt órakor és szombaton reggeli 6 órakor.
Személyszállítóhajómenetek:
Bajáról Budapestre: naponként d. u. 4 órakor.
Bajáról Mohácsra: esti 8.

Felelős szerkesztő:

DR. BARTSCH SAMU.

Kiadó-tulajdonos:

NÁNY LAJOS

